

बर्गद्रिष्टि

Bargadristi Weekly

साप्ताहिक

वर्ष ७ अंक २१ पूर्णाङ्क ३०७

२०७९ मंसिर १२ गते सोमबार

Monday, 28 Nov. 2022

पृष्ठ ८

मूल्य रु. १०-

प्राध्यापक अखिलेश्वरप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त

काठमाडौं। गत कार्तिक ३० गते प्राध्यापक अखिलेश्वरलाल दासको निधन थयो। उहाँ दमक बहुमुखी क्याम्पस, भापाबाट अवकाश लिइस्कुन भएका प्राध्यापक हुँदूहयो। उहाँको निधनप्रति गहिरो दुःख व्यक्त गर्दै आज नेपाल राष्ट्रिय प्राध्यापक सञ्चालनका अध्यक्ष प्रा.डा.जगदीशचन्द्र भण्डारीले एक वक्तव्य प्रकाशित गर्नुभएको छ। वक्तव्यमा प्राध्यापक अखिलेश्वर एक सरल, निश्चल, इमान्दार एवम् बौद्धिक तथा कर्तव्यनिष्ठ व्यक्ति भएको जनाउँदै उहाँको निधनबाट प्रगतिशील बौद्धिक क्षेत्रमा ढुलो क्षति भएको भनिएको छ। प्राध्यापक बैकी ७ येजमा

‘निर्वाचन बहिस्कार आन्दोलन सफल’

काठमाडौं। नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)सहित २० वटा राजनीतिक संगठनहरूले मौसिर ४ को संसदीय निर्वाचन बहिस्कार गरेका थिए। बहिस्कारको क्रममा देउवा सरकारले बहिस्कार आन्दोलनमाथि फासिवादी दमन गन्यो। शान्तिपूर्ण रुपमा गरिएका कार्यक्रममाथि हस्तक्षेप गर्ने, नेता कार्यकर्ताहरू गिरफ्तार गर्ने, प्रचार सामग्री खोस्ने लगायतका निरंकुश तथा फासिवादी त्रियाकालाप गरियो।

साम, दाम, दण्ड, भेद, भोज भतेर, छलछाम घट्यन्त्रका अनेक तिंडतम गरेर चुनावी परिणाम आफ्झो पक्षमा तान संसदवादी दलहरूले कुनै कसर बाँकी राखेनन्। बैदेशिक शक्ति केन्द्रहरूले पनि आफ्झा दलालहरूलाई जिताउन दौडधुप गरे। तर निर्वाचनमा निर्वाचन आयोग र संसदवादीहरू दलहरूले अपेक्षा गरेजस्तो मतदान भएन। विगत ३१ बर्षियताकै कम मतदान थयो। ५० प्रतिशतभद्रा कम मतदान थयो। ५० प्रतिशतभद्रा कम मतदान भएपनि निर्वाचन आयोगले आफ्झो वैधानिकताका लागि ६१ प्रतिशत मतदान भएको आँकडा

सार्वजनिक गन्यो। तर यसलाई विश्वास गर्ने कुनै तथ्यगत आधार भने छैन।

तामाप तथ्यांकहरूले के भनेका छू भने निष्पक्ष, भयरहित वातावरणमा जनताले स्वविवेक प्रयोग गर्ने बातावरण हुने हो भने यस पटकको निर्वाचनमा ‘नो भोट’ले दुई तिहाई ल्याउने थियो-यदि संविधानमा नो भोटको व्यवस्था भएको हुँय्यो भने। यो अवस्था आउन र ल्याउनमा स्वयम् संसदवादी दलका नेता र शासकहरूले शासन सञ्चालनमा गरेको जनधार र राष्ट्रधात, भ्रष्टाचार र कमिसनको परिणामका साथै व्यवस्थाका विरुद्धमा सञ्चालित बहिस्कार आन्दोलनको परिणाम पनि हो।

निर्वाचन सकिए भोलिपल्ट नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)ले निर्वाचनका बरेमा आफ्नो प्रारम्भिक धारणा सार्वजनिक गन्यो। क्रान्तिकारी माओवादीका प्रवक्ता प्रतीको एक प्रेस वक्तव्यमार्फत जारी गरेको वक्तव्यमा पार्टीको नेतृत्वमा सञ्चालित संसदीय

निर्वाचन बहिस्कार आन्दोलन सान्दार रुपमा सफल भएको दावी गरिएको छ।

वक्तव्यमा निर्वाचन आयोगले ६१ प्रतिशत मतदान भएको दावी गरे, पनि ५० प्रतिशत भन्दा कम मतदान भएको पनि वक्तव्यमा दावी गरिएको छ।

यस्तो छ वक्तव्यको पूर्णपाठ :

‘हिजो ४, मंसिर २०७९ मा नेपाल सकाले आयोजना गरेको संघीय र प्रादेशिक संसदीय निर्वाचन एके चरणमा सकिएको छ। मतदातालाई आफ्नो पक्षमा आकर्षित गर्न उमेद्वारहरूले विभिन्न प्रकारका भुठा आश्वासन राखी प्रकाशित थोषणा पत्रहरूका साथै साम, दाम, दण्ड, भेदका सबै तिकडमहरू प्रयोग गरेको पाइयो। यसकाले आयोजनाको देशका ३१ वटा जिल्लाका विभिन्न स्थानमा सयौं राउण्ड हवाई फायर, अश्रुयाँस, अन्धाधुन्ध लाठीचार्जका बीचबाट निर्वाचनका बरेमा आफ्नो प्रारम्भिक धारणा सार्वजनिक गन्यो। क्रान्तिकारी माओवादीका प्रवक्ता प्रतीको एक प्रेस वक्तव्यमार्फत जारी गरेको वक्तव्यमा पार्टीको नेतृत्वमा सञ्चालित संसदीय

बाँकी ४ येजमा

सम्पन्न निर्वाचनबाटे क्रान्तिकारी माओवादीको धारणा सार्वजनिक : ‘बहिस्कार आन्दोलन सान्दार रुपमा सफल’

काठमाडौं। नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)ले हिजो सम्पन्न निर्वाचनका बारेमा प्रारम्भिक धारणा सार्वजनिक गरेको छ। पार्टीका प्रवक्ता प्रतीको आज जारी गरेको प्रेस वक्तव्यमा पार्टीको नेतृत्वमा सञ्चालित संसदीय निर्वाचन बहिस्कार आन्दोलन सान्दार रुपमा सफल भएको दावी गरिएको छ।

वक्तव्यमा निर्वाचन आयोगले ६१ प्रतिशत मतदान भएको दावी गरे, पनि ५० प्रतिशत भन्दा कम मतदान भएको दावी गरिएको छ।

यस्तो छ वक्तव्यको पूर्णपाठ :

‘हिजो ४, मंसिर २०७९ मा नेपाल सरकारले आयोजना गरेको संघीय र प्रादेशिक संसदीय निर्वाचन एके चरणमा सकिएको छ। मतदातालाई आफ्नो प्रारम्भिक धारणा सार्वजनिक गर्न उमेद्वारहरूले विभिन्न प्रकारका भुठा आश्वासन राखी प्रकाशित थोषणा पत्रहरूले देशका ३१ वटा जिल्लाका विभिन्न स्थानमा सयौं राउण्ड हवाई फायर, अश्रुयाँस, अन्धाधुन्ध लाठीचार्जका बीचबाट निर्वाचनका बरेमा आफ्नो प्रारम्भिक धारणा सार्वजनिक गर्न यो प्रेस वक्तव्य जारी गरेको छ।

संसदीय व्यवस्था पूर्णतः असफल भयो, वैज्ञानिक समाजवादितिर अधि बढौँ : नेकपा (बहुमत)

चुनाव अवज्ञाका क्रममा गिरफ्तार सम्पूर्ण नेता-कार्यकर्तालाई रिहा गर, संघर्षको मोर्चामा डट्ने योद्धाहरूलाई सलाम : प्रवक्ता सुदर्शन

काठमाडौं : नेकपा (बहुमत) ले संसदीय व्यवस्थाप्रति जनताको चरण धूपा र अवज्ञाका कारण यो व्यवस्था पूर्णतः असफल भएको प्रमाणित भएको धारणा सार्वजनिक गरेको छ। पार्टी प्रवक्ता सुदर्शनले आइहावर संघर्ष प्रेस विज्ञापित जारी गर्दै असफल संसदीय व्यवस्थाको विकल्प वैज्ञानिक समाजवाद भएकाले वैज्ञानिक समाजवादी सत्ता

साथै साम, दाम, दण्ड, भेदका सबै तिकडमहरू प्रयोग गरेको पाइयो। विभिन्न प्रकारका भुठा आश्वासन र संसदीय निर्वाचनबाटे आयोजना गरेको संघीय र प्रादेशिक संसदीय निर्वाचन एके चरणमा सकिएको छ। मतदातालाई आफ्नो प्रारम्भिक धारणा सार्वजनिक गर्न यो प्रेस वक्तव्यमार्फत जारी गरेको वक्तव्यमा पार्टीको नेतृत्वमा सञ्चालित संसदीय

प्रतिनिधिमूलक संसदीय निर्वाचन र संसदीय व्यवस्थाको विकल्प

भारतीय, अमेरिकी, र युरोपीयन यूनियन तथा अन्य वैदेशिक प्रतिक्रियावादीहरूको राज्यसत्तामाथि बहुराष्ट्रिय कम्पनीहरूको बर्चश्व छ। ती देशहरूका संसदवादीहरूले ती बहुराष्ट्रिय कम्पनीहरूसंग देशको राष्ट्रियता, जनतन्त्र र जनजीवीकाका सवाललाई निर्वाचनमा जित्नका लागि उनीहरूसँग सौदावाजी गर्दछन्।

नेपालमा नेपाली जनताका लागि प्रतिनिधिमूलक संसदीय निर्वाचन र संसदीय व्यवस्थाको विकल्प भएको छ। किनभने

वर्तमान संसद र संसदीय निर्वाचन प्रणाली पूर्णत आयातित व्यवस्था हो। प्रतिनिधिमूलक संसदीय निर्वाचनमा भाग लिनु

भनेको नेपालको सन्दर्भमा भारतीय विस्तारवादी शासक, अमेरिकी समाजवादी हैकम र युरोपीयन यूनियन तथा अन्य वैदेशिक

● हुकुमबहादुर सिंह ●
प्रतिक्रियावादीहरूलाई नेपालमाथि हैकम चलाउनका लागि दिएको एउटा खराब निमन्त्रणा पत्र हो। बाँकी ५ येजमा

सम्पादकीय

बहिस्कार आन्दोलनले दिएको सञ्चेत्न

सत्ताको चरित्र वर्णीय हुँच। यो सत्ता र व्यवस्था डलर अर्वपतिहरूले जिले सत्ता तथा व्यवस्था हो। यो संसदीय व्यवस्था भारतीय विस्तारवाद र अमेरिकी साम्राज्यवादीहरूको कठपुतली दलाल व्यवस्था हो। यही व्यवस्थाभित्र जुनसुकै नामधारी पार्टी र व्यक्तिहरूले जिते पनि देशमा विद्यमान राष्ट्रियता, जनतन्त्र र जनजीविकाका समस्याहरूको समाधान हुँदैन, बरु अझ विकराल बनेर जाने निश्चित छ। देश र जनता अझ कठिन र जटिल अवस्थाबाट गुज्रनुपर्ने अवस्था आउनेछ। यो सत्ता र व्यवस्थाकै लगाम साम्राज्यवादी शक्तिहरूको हातमा पुगिसकेपछि यो सत्ताले जनघात र राष्ट्रियता बाहेक अरु कुनै जनहित र राष्ट्रियतमा काम गर्न सक्दैन।

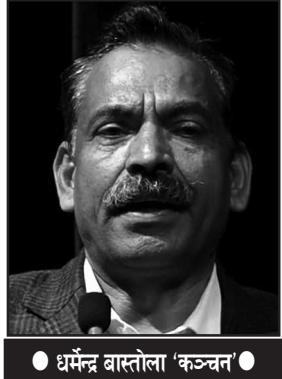
यो चुनाव र चुनावी परिणामले प्रष्ठ रूपमा देखाइसकेको छ कि जनता संसदवादी पार्टी वा तिनका नेताहरूको विकल्प मात्र होइनन्, सिंगो संसदीय व्यवस्थाकै विकल्प खोजिरहेका छन्। सर्वोच्च अदालतले समेत 'नो भोट'को पक्षमा अन्तरिम आदेश जारी गर्दा त्यसलाई अवज्ञा गरेर संविधानमा नो भोटको प्रावधान नराखेपछि जनताले आफ्नो मताधिकार प्रयोग गर्ने क्रममा खराबमध्ये कम खराबलाई छान्दा केही भुइफुटुहरूलाई स्वरूपमा फाइदा पुगेको देखिएको होला। सरकारी तथांक अनसार नै भएँदै आधा जनसंख्याले यो निर्वाचनमा सहभागिता जनाएका छैनन्। के यो देश निर्वाचनमा सहभागी पार्टीहरु र चुनावमा भोट हालेहरूको मात्रै पेवा हो? हुन सक्छ? कि यो देश यो सत्ता, व्यवस्था र निर्वाचनका विरुद्ध विद्रोह गर्ने राजनीतिक पार्टीहरु, तिनका नेता कार्यकर्ताहरू अनि अन्य देशभक्त नेपालीहरूको पनि हो? निर्वाचनमा भोट हालेका जनताको विशाल हिस्साले पनि यो व्यवस्थाका विरुद्ध विकल्प खोजेको प्रष्ठ देखिएको छ। करितप्य जनता दिग्भ्रामित पनि बनेका छन्, केही बाध्यताबश प्रलोभनको शिकार पनि भए होलान्। तर स्वच्छ, निष्पक्ष, भयरहित स्वतन्त्रतापूर्वक मतादान गर्ने बातावरण भएको हुँथ्यो र नो भोट वा भोट बहिस्कारको संवेधानिक प्रावधान हुँथ्यो भने नो भोटले दुई तिहाइ मत पाउने निश्चित थियो।

किन कि भ्रष्टाचार र कमिसनको संस्थागत खेलले जनता दिनादैने, छिछिले लुटिहरेका छन्, ठिगिहरेका छन्। चुनावमा गर्ने खर्च र आगामी चुनावका लागि गर्ने खर्चको जो हो तीनीहरूले देश र जनतालाई लिलामीमा राखेर नै कमाउने हुन्। सरकारी निकायहरू कुनै पारदर्शी छैनन्, जनताप्रतीत उत्तरदायी न कुनै निकाय छन् न त कथित जनप्रतिनिधिहरू नै। राजनीतिलाई देशको ढिकुटी लुट्ने खुल्लेआम व्यापार, व्यवसाय बनाएका छन्।

अब सुधार होइन क्रान्तिको खाँचो छ। क्रान्तिका निमित यो निर्वाचनले दृष्टि क्षितिजमा महान र असाधारण उज्यालोको लालिकण दृष्टिगोचर गराएको छ। यो देशलाई साम्राज्यवादी र विस्तारवादी शक्तिहरूको चुंगुलबाट मुक्त बनाउने, स्वाधीन अर्थतन्त्रको विकास गराउने, नेपालको प्राकृतिक र मानवीय स्रोधसाधनलाई नेपाल र नेपालकै हितमा प्रयोग गर्ने राजनीतिक वातावरण मुख्यमा स्थापित गर्ने हो भने अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा नै यो देशलाई विकास र समृद्धिका हिसाबले प्रतिस्पर्धामा लैजान सकिन्छ। राष्ट्रियता, जनतन्त्र र जनजनजीविकाका समस्याहरूलाई दीर्घकालीन रूपमा समाधान दिन सकिन्छ।

तसर्थ, क्रान्तिका लागि वस्तुगत रिस्ति अत्यन्तै अनुकूल बनेको छ, अब छरिएर रहेका क्रान्तिकारीहरूलाई एकताबद्ध तुल्याएर अनि भएको शक्तिलाई क्रान्तिको प्रक्रियामा होप्रे नै आत्मगत अवस्थालाई सुदृढ गर्न सकिन्छ। त्यसीदिशातिर पहल लिन क्रान्तिकारी शक्ति वा व्यक्तिहरूले ढिला गर्नु हुन्। अब देशभक्त शक्तिहरू पनि क्रान्तिकारी शक्तिहरूसँगै एकाकार भएँ अगाडि बद्न जस्ती छ। निर्वाचन बहिस्कार आन्दोलनले दिएको मुख्य सन्देश पनि यही हो।

संसदवादी आहालमा चिप्लिएका विप्लवको अरण्य रोदन-१

● धर्मप्रसाद बास्तोला 'कञ्चन'

विप्लवको तर्क थियो- लेनिले दुमामा भाग लिएका थिए। पछि २०४८ सालमा हामीले पनि भाग लिएका थिए। उनीहरू कसरी संसदवादी भए? उनले तर्क थपेका थिए- पार्टीका लागि आवश्यक पर्दा भाग लिने हो, आवश्यक पर्दा बहिष्कार गर्ने हो। विगतमा चुनाव बहिष्कार गर्याँ, यो चुनाव उपयोग गर्ने। यो कार्यनीति हो। यो हाम्रो आवश्यकतामा हुने हो। उनको त्यो तर्कको जबाफमा हामीले भने का थियाँ, क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टीका लागि पुँजीवादी व्यवस्थाभित्र हुने हो। उपयोग गर्दा क्रान्तिलाई फाइदा हुने हो भने उपयोग गर्ने हो र बहिष्कार गर्दा फाइदा हुन्छ। उपयोग र बहिष्कारको कार्यनीतिले जनताको क्रान्तिकारी भावनालाई मलजल गर्न दैर्घ्य। उपयोग वा बहिष्कारले क्रान्तिकारी भावनाको प्रतिनिधित्व गर्न सकेन, तर्कपूर्ण रहन सकेन, नीतिगत रूपमा पुस्त्रयाङ्ग गर्ने। त्यसले जनताको विश्वासमा कुठाराघात गर्दै, पार्टीलाई कमजोर बनाउँछ।

कार्तिक ५ गतेको मिति हालेर विप्लवले 'दुई घातक हमलाविरुद्ध सङ्कर्ष' शीर्षक दिँदै एउटा निबन्ध आफ्ना प्रकाशनहरूमा प्रकाशित गरेका छन्। उनले त्यसमा एउटा घातक भनिएको हमला सरकार सम्बन्धमा केन्द्रित गरेका छन्। जसमा नेपाल सरकारले विप्लवलाई संसदीय चुनावमा भाग लिन तयारी गर्दागर्दै वारेन्ट जारी गरेर चुनावमा भाग लिन नपाएको आक्रोश पोखिएको छ। उनले दोस्रो हमला नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) तिर सोइयाएका छन्। जसमा (बहुमत) पुरान्गठन हुनुबाट पैदा भएको रोष, कुण्ठा र आक्रोशको बौलार गरेका छन्। सरकारसँगाको आक्रोशका बोयेमा कतिपय विषयहरू सान्दर्भिक उठाएका छन्। जुन कुरा हामीसँग पनि सम्बन्धित छ। जस्तो सरकारले तीनबुँदै सहमति कार्यान्वयन नगर्नु र पछि हट्नु देशको समस्या, राजनीतिक आदोलन र जनताको मामिलाप्रतिको विश्वासघात हो। यस्तो विश्वासघातले राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा समेत राज्यप्रतिको विश्वसनीयता गुमेको छ। हुनत हामा कार्यकर्ताहरू जेलमा राख्न कतिपय वैदेशिक दबाव नै प्रमुख रहेको बताइन्छ र हाम्रो ताडकोमाथि मुद्दाको तरबार भुन्ड्याउन विदेशीकै सुफावले काम गरेको भनिन्छ तर पनि सरकारकोनीतिले अकारोको आदेशमा राज्य चलाउने नवौपूर्विनेशिक र पराधीन भएको नै पुष्टि गर्छ। राज्यले गरेको राजनीतिक सहमति एनसेल, एप्सीसीसीजस्ता वैदेशिक कम्पनीहरूले दबाव र सुफावमा कार्यान्वयन गर्नु, राज्यको विश्वसनीयतामा सङ्कट निम्त्यानु हो। यसबाटे विप्लवको चासो हुनु स्वभाविक हो। त्यसमा हाम्रो पनि ऐक्यबद्धता हुन आउँछ।

दोस्रो घातक हमला भनेर विप्लवले हाम्रो पार्टी र नेतामाथि तथानम लाङ्गाहारू थोपेका छन्। त्यसमा उनको वास्तविक चरित्र उदाहो भएको छ जसमा उनको गैरराजनीतिक, वितण्डा र हुलहुज्जतपारी चारित्र सतहमा उन्नेको छ। केन्द्रीय समितिको १२ औं बैठकमा जसरी उनको आधारभूत सेदैरातिक विचलन देखायेयो, त्यसलाई सच्याउनु नै उनको बुद्धिमानी हुन सक्यो। तर उनले त्यसलाई सच्याउनु नै उनको बुद्धिमानी हुन सक्यो। तर उनले त्यसलाई सच्याउनुको बदला संसदवादातिर प्रवेश गर्ने रुपानले उनको वास्तविक चरित्र उत्तराधीन गर्ने।

दोस्रो घातक हमला भनेर विप्लवले हाम्रो पार्टी र नेतामाथि तथानम लाङ्गाहारू थोपेका छन्। त्यसमा उनको वास्तविक चरित्र उदाहो भएको छ जसमा उनको गैरराजनीतिक, वितण्डा र हुलहुज्जतपारी चारित्र सतहमा उन्नेको छ। केन्द्रीय समितिको १२ औं बैठकमा जसरी उनको आधारभूत सेदैरातिक विचलन देखायेयो, त्यसलाई सच्याउनु नै उनको बुद्धिमानी हुन सक्यो। तर उनले त्यसलाई सच्याउनुको बदला संसदवादातिर प्रवेश गर्ने रुपानले उनको वास्तविक चरित्र उत्तराधीन गर्ने।

विप्लवको तर्क थियो- लेनिले दुमामा भाग लिएका थिए। पछि २०४८ सालमा हामीले पनि भाग लिएका थिए। उनीहरू कसरी संसदवादी भए? उनले तर्क थपेका थिए- पार्टीका लागि आवश्यक पर्दा भाग लिने हो, आवश्यक पर्दा बहिष्कार गर्ने हो। विगतमा चुनाव बहिष्कार गर्याँ, यो चुनाव उपयोग गर्ने। यो कार्यनीति हो। यो हाम्रो आवश्यकतामा हुने हो। उनको त्यो तर्कको जबाफमा हामीले भने का थियाँ, क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टीका लागि पुँजीवादी व्यवस्थाभित्र हुने हो। उपयोग गर्दा क्रान्तिलाई फाइदा हुने हो भने उपयोग गर्ने हो र बहिष्कार गर्दा फाइदा हुन्छ। उपयोग र बहिष्कारको कार्यनीतिले जनताको क्रान्तिकारी भावनालाई मलजल गर्न दैर्घ्य। उपयोग वा बहिष्कारले क्रान्तिकारी भावनाको प्रतिनिधित्व गर्न सकेन, तर्कपूर्ण रहन सकेन, नीतिगत रूपमा पुस्त्रयाङ्ग गर्ने। त्यसले जनताको विश्वासमा कुठाराघात गर्दै, पार्टीलाई कमजोर बनाउँछ।

विप्लवको तर्क थियो- लेनिले दुमामा भाग लिएका थिए। पछि २०४८ सालमा हामीले पनि भाग लिएका थिए। उनीहरू कसरी संसदवादी भए? उनले तर्क थपेका थिए- पार्टीका लागि आवश्यक पर्दा भाग लिने हो, आवश्यक पर्दा बहिष्कार गर्ने हो। विगतमा चुनाव बहिष्कार गर्याँ, यो चुनाव उपयोग गर्ने। यो कार्यनीति हो। यो हाम्रो आवश्यकतामा हुने हो। उनको त्यो तर्कको जबाफमा हामीले भने का थियाँ, क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टीका लागि पुँजीवादी व्यवस्थाभित्र हुने हो। उपयोग गर्दा क्रान्तिलाई फाइदा हुने हो भने उपयोग गर

अमेरिकी फोटोग्राफरले खिचेको हिँउ चितुवाको फोटो 'फेक' !

काठमाडौं। सामाजिक सञ्जालमा चर्चा कमाएको अमेरिकी फोटोग्राफर कितिया पावलोस्कीले नेपालमा खिचेको भनिएको हिँउ चितुवाको तस्वीर 'फेक' भएको तथ्य बाहिरिएको छ।

'अलपाइन इन्टरनेशनल म्यागाजिन'ले फोटोको 'फ्याक्ट चेक' गर्दा पावलोस्कीले नेपालको समरामाथा क्षेत्रमा खिचेको भनिएको हिँउ चितुवाको तस्वीर नकली भएको

तथ्य पता लागेको दाबी गरेको छ। अलपाइन इन्टरनेशनल म्यागाजिन हिमाली जीवन, प्रकृति र फोटोग्राफीका विज्ञहरूले चलाएको एक चर्चित म्यागेजिन हो।

फ्याक्ट चेकमा भनिए अनुसार पावलोस्की एक फोटोग्राफर नै हुन या होइनन भनेमा समेत शंका रहेको छ। फ्याक्ट चेकमा उल्लेख गरिएको छ, 'सामान्यतया हिमाली फोटोग्राफी (माउन्टेन फोटोग्राफी)

को संसारमा पनि त्यस्तै हुन्छ। तर भर्खर फोटोचिन्ह सुरु गरेका, सिकारु फोटोग्राफरलाई भाग्यवश सौकामिल्स सक्छ त्यस्तो दुश्य भेट्टाउन। र किटीया पवलोस्की हिँउ चितुवाको केही सटहरू भेट्टाउन भाग्यशाली हुन पनि सकिन्दू। हिमालयमा वर्षै बिताए पनि केही मानिसहरूले मुसिकलले भुत्तुक मात्रै देखनपनि सकछ। तर समस्या तस्वीरहरूको प्रकृति, तिनीहरूको संरचना, प्रकाश, तिनीहरूको स्थानमा छ। अर्को शब्दमा, तिनीहरूको सत्यतामा छ। समस्या तस्वीरहरूको प्रकृति, तिनीहरूको संरचना, प्रकाश, तिनीहरूको स्थानमा छ। अर्को शब्दमा, तिनीहरूको सत्यतामा समस्यमा छ।

उक्त रिपोर्टका अनुसार पावलोस्कीका तस्वीरहरू उल्कुष्ट छन् तर तिनीहरू प्राकृतिक नभई फोटोप्रयोग जस्ता साप्टेक्यर प्रयोग गरेको छिर्जना गरिएको हो।

उक्त म्यागेजिनले फोटोग्राफरको सामाजिक सञ्जाल (इन्स्ट्रायम)मा पनि शंका गरेको छ। फोटोग्राफरको इन्स्ट्रायममा जम्मा ५ वटा मात्रै फोटो छन्, जसमा ४ वटा हिँउ चितुवाको छ र एउटा उनको छ। अरु यालीरी किन देखिएन? म्यागेजिनले प्रश्न गरेको छ।

उपेन्द्र यादवले भने, 'चुनावको परिणाम

जनता समाजवादी पार्टी नेपालका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले चुनावको परिणाम रहस्यमय रहेको बताएका छन्। | सप्तरी २ मा जनमत पार्टीका अध्यक्ष सिके राउटाबाट पराजित भएका जसपाका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले चुनावको परिणाम आएपछि पहिलो पटक प्रतिक्रिया दिँदै भयो, 'चुनावमा भएका आन्तरिक र बाह्य घट्यन्त्रको सुरुको मैले पनि पाएको हु। यसको पनि मूल्याङ्कन हुने नै छ। | रु, कुनै पनि खालिको हस्तक्षेप हामीलाई स्वीकार्य छैन। यस चुनावको परिणाम रहस्यमयी रहे तापनि हामी जनताको निर्णयको सम्मान गर्दछौं।'

चुनाव एउटा राजनीतिक प्रक्रिया रहेको उल्लेख गर्दै उनले जसमार्फत जनताले आफ्नो प्रतिनिधि छानेको छ त्यसलाई आफ्नो साथ सहयोग रहने प्रतिक्रिया दिएका छन्। निर्वाचनको नतिजाले आपूरुतो यात्रालाई कुनै असर नपार्ने बताउँदै उनले एक इच पनि तलायाथि नभईकन जनताको म्यान्डेट अनुसार आफ्नो मिसनमा लागिरहने प्रतिवरद्धता जनाए।

यो संविधान त्रुटिपूर्ण र त्यसमा असमानताहरू रहेको बताउँदै उनले अझै पनि सङ्घीयता वास्तविक रूपमा सङ्घीयता जस्तो हुन नसकेको दाबी गरेका छन्।

प्रदेशलाई अधिकार सम्पन्न र बलियो बनाउन सकिएको छैन, हरेक समुदायले जनसङ्ख्याको आधारमा प्रतिनिधित्व गर्न पाउने अधिकार सुनिश्चित नभएको बताउँदै उनले यस संविधानले विभिन्न राष्ट्रियता जातीय समुदायहरूको पहिचानलाई सम्बोधन गर्न नसकेको बताए।

संविधानले बहुभाषिक नीतिलाई अवलम्बन गरी अभ्यासमा त्याउन नसकेको उल्लेख गर्दै उनले यस संविधानले अझै पनि गलत शासकीय स्वरूपलाई अंगालेको बताए। उनले भने, 'यो संविधानले विकृति मूलक निर्वाचन प्रणाली अपनाएको छ। स्वतन्त्र न्यायालय भए तापनि न्यायालयसम्म सबै नागरिकको पहुँच हुने गरी संरचना बनाउन सकिएको छैन। | जसले गर्दा न्याय पाउने आधारभूत अधिकाराबाट आज पनि लाखौं जनता विज्ञत हुनुपरेको छ। त्यसैले संविधान संशोधन र परिवर्तनको लागि हामी अझै पनि सङ्घर्षत छौं।'

अबको प्रयास भनेको प्राप्त उपलब्धिहरूको संरक्षण र बाँकीको लागि सङ्घर्ष गर्दै आर्थिक उन्तरी मार्फत समतामूलक विकासकै लागि रहने भन्दै उनले मधेस विश्वविद्यालय, मधेस प्रदेश कृषि विश्वविद्यालय, रामराजा

सिंह स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, नर्सिङ्क कलेज र इन्जीनियरिङ कलेज, सडक सञ्जाल, शिक्षामा छात्राहरूको पहुँच लगायतका प्रयासहरू यसै उद्देश्य पूर्तीको पूर्वाधारहरू रहेको बताएका छन्।

निर्झरा शासनको विश्वदमा वामपन्थी राजनीतिक धाराबाट प्रेरित भई विद्यार्थी राजनीतिमार्फत सञ्चार्ष सुरु गरेको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष यादवले २०३२ सालको विद्यार्थी आन्दोलनमा सक्रियतापूर्वक भाग लिएकोले तत्कालीन शासकहरूको आदेशमा पहिलो पटक जेल परेको बताएका छन्।

२०३६ सालको विद्यार्थी आन्दोलनमा पनि सकृदय भूमिका निर्वाह गर्ने अवसर पाएको उल्लेख गर्दै उनले वामपन्थी राजनीतिमार्फत अगाडि बढ्दै जाँदा विभिन्न अवरोधहरूको पनि सामना गर्नुपरेको उल्लेख गरेका छन्। २०४२ सालमा पञ्चायती व्यवस्थाको विश्वदमा लोकतन्त्र बहालीको लागि लड्ने क्रममा काठमाडौंको केन्द्रीय कारागारमा र २०४६ सालमा आन्दोलनको क्रममा विराटनगरबाट पक्राउ परि धनकुटा जेलमा बन्दी जीवन बिताएको स्मरण गर्दै अध्यक्ष यादवले देशमा बहुलीय व्यवस्था आइसक्वादा पनि मधेसी, आदिवासी जनजाति, दालित, थारु,

र समग्रमा संसदीय चुनावप्रतिको विवृत्ता र अविवास व्यापक बनेको पाइयो। चुनावकै बेला व्यापक मात्रामा जनता कामको खोजीमा भारत लगायत खाडी मुलुकमा जाने क्रम अभ्यास्यको देखियो। चुनावकै दिन ढूलो हिस्सा भोट खसाल गएनन्।

४- निर्वाचन आयोगले ६१ प्रतिशत मतदान भएको तथ्याकारीका छ। तर यसलाई सर्वांगी विवाचन गर्न सकिने प्रष्ट आधार छैन। प्रबुद्ध तथा बौद्धिक समुदायको टिप्पणी, मिडियामा सार्वजनिक सामाचार र कठिनायालीका विवरण उपलब्धारहरूको देखियो। हेर्डा ५० प्रतिशतभन्दा कम मतदान भएको देखियो।

५- प्रचार प्रसारका लागि उपेदवारले ३३ लाखसम्म खर्च गर्न पाउने भी निर्वाचन आयोगले खर्चको सिमा तोके पनि त्यो केवल देखावाटी मात्र रह्यो। वास्तवमा निर्वाचनमा सत्ता र शक्तिमा रहेकाहरूले अरबौसम्म खर्च गरेको र चुनावमा डर, धारक, धम्की, प्रलोभन, भोज भतेर आर्थिक आर्थिक लाभद्वारा उपेदवारको पक्षमा मत आकर्षित गर्ने गरेको पाइयो। यो हाम्रो जस्तो चरम बेरोजगारी र आर्थिक आधार कमजोर भएको मुलुकमा उत्पीडित वर्ग

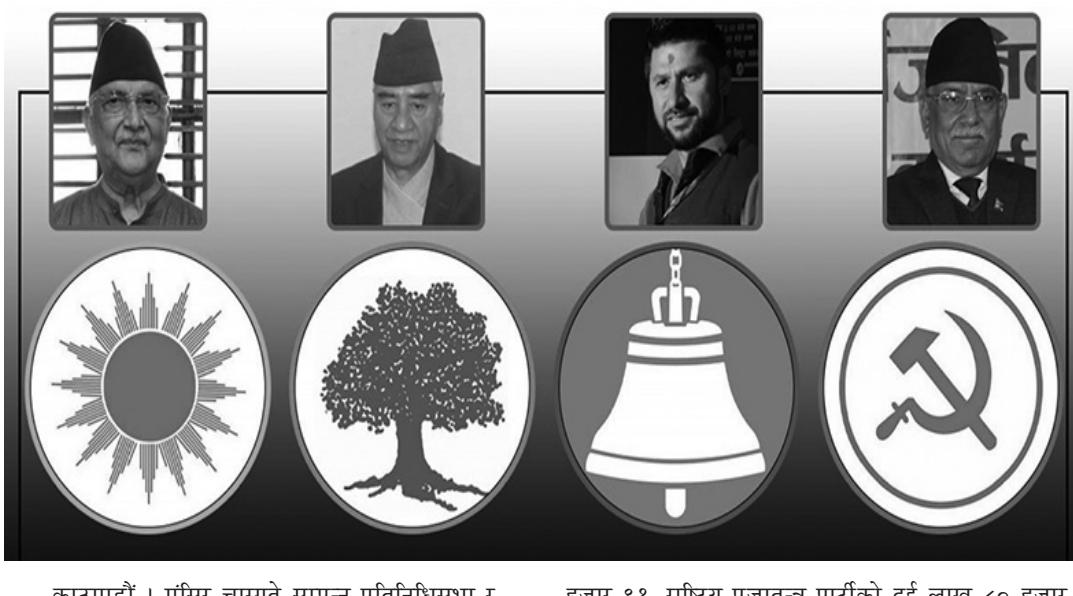
र समुदायलाई राजनीतिक गतिविधिबाट विमुख बनाउने चालबाजी र षड्यन्त्रको रूपमा देखा पायो। यसबाट राजनीतिमार्फत स्पष्टतः दलाल, नोकरशाह र सामन्त वर्ग तथा हेवे खाने नवधनाद्य ठेकेदारहरूको एकाधिकार कामय गर्ने प्रमाणित भयो। जसले भ्रष्टाचार, कमिसन र दलालीकणको निर्नतरतालाई बढ्दू विद्युत गरेको छ।

६- यस निर्वाचनमा ३१ वर्षीयताको मतदानमा नेतृत्वालाई र यसबाट राजनीतिमार्फत स्पष्टतः दलाल, नोकरशाह र सामन्त वर्ग तथा हेवे खाने नवधनाद्य ठेकेदारहरूको एकाधिकार कामय गर्ने प्रमाणित भयो। जसले भ्रष्टाचार, कमिसन र दलालीकणको निर्नतरतालाई बढ्दू विद्युत गरेको छ।

७- सरकारले निर्वाचन बहिस्कारको लागि निर्वाचनमा निर्वाचनमा सत्ता र शक्तिमा रहेकाहरूले अरबौसम्म खर्च गरेको र चुनावमा डर, धारक, धम्की, प्रलोभन, भोज भतेर आर्थिक आर्थिक लाभद्वारा उपेदवारको पक्षमा मत आकर्षित गर्ने गरेको पाइयो। यो हाम्रो जस्तो चरम बेरोजगारी र आर्थिक आधार कमजोर भएको मुलुकमा उत्पीडित वर्ग

को संसारमा पनि त्यस्तै हुन्छ। तर भर्खर फोटोचिन्ह सुरु गरेका, सिकारु फोटोग्राफरलाई भाग्यवश सौकामिल्स सक्छ त्यस्तो दुश्य भेट्टाउन। र किटीया पवलोस्की हिँउ चितुवाको केही सटहरू भेट्टाउन भाग्यशाली हुन पनि सकिन्दू। हिमालयमा वर्षै बिताए पनि केही मानिसहरूले मुसिकलले भुत्तुक मात्रै देखनपनि सकछ। तर समस्या तस्वीरहरूको प्रकृति, तिनीहरूको संरचना, प्रकाश, तिनीहरूको स्थानमा छ। अर्को शब्दमा, तिनीहरूको संरचना, प्रकाश, तिनीहरूको स्थानमा छ। समस्या तस्वीरहरूको प्रकृति, तिनीहरूको संरचना, प्रकाश, तिनीहरूको स्थानमा छ।

प्रतिनिधिसभामा समानुपातिकतर्फ कुन दलको कति मत

काठमाडौं। मसिर चारगते सम्पन्न प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचनको मतगणना जारी छ। पछिल्लो मत परिणाम अनुसार प्रतिनिधिसभामा र इन्टरनेशनल विवरण गरेको छिर्जना गरिएको हो।

उक्त म्यागेजिनले फोटोग्राफरको सामाजिक स

हिमाली...

दर्शनको तुलना गर्दै आर.डब्ल्यू पेरेट बन्दछन्- “पश्चिमी र भारतीय दुवै दर्शनको विशेषता भनेको सत्यको समस्याको वहसमा उल्लेखनीय साहित्यक सम्पर्की हुनु हो। परिचयी दर्शनमा सत्यको समस्या प्रतिनिधित्वकर स्थाप्ता दुईवटा प्रश्नसित सम्बन्धित रहेको छ : ‘सत्यको प्रकृति के हो ?’ र ‘सत्यको कसी के हो ?’ पहिलो प्रश्नको उत्तर सत्यको अर्थसिद्धान्त हो, दोस्रो प्रश्नको उत्तर सत्यको कसीको सिद्धान्त हो।”^{१६} An Introduction to Indian philosophy, p 7, Cambridge university press 2016। यस सन्दर्भमा उनले पश्चिममा विकसित हुनु वै आएका अनुरूपता सिद्धान्त (Correspondence Theory), संगति सिद्धान्त (Coherence Theory) र अर्थक्रिया सिद्धान्त (Pragmatic Theory) को उल्लेख गरेको छन्।

ज्ञानको प्रकृति र कसीका वरेमा पश्चिमी दर्शनमा उक्त तीन प्रकारका सिद्धान्त विकसित हुँदै आएका छन्। पहिलो अनुरूपता सिद्धान्त अस्तुद्वारा विकसित सिद्धान्त हो र यहाँ त्यसित न्यायदर्शनको ज्ञानसिद्धान्तलाई जोइने गरिन्छ। दोस्रो संगति सिद्धान्त सामान्यरूपमा आदर्शवादीहरू तथा विशेषत पश्चिममा ब्रेडलेलगावाका दार्शनिकद्वारा विकसित सिद्धान्त हो र यसलाई वेदान्त दर्शनसित जोडेको पाइन्छ। यसेगरी तेस्रो सिद्धान्त पश्चिममा वित्तियम जेम्स लगायतका दार्शनिकहस्त्रारा विकसित अर्थक्रियावादी सिद्धान्त हो। हिमाली दर्शनमा यसप्रकारको अर्थक्रियावादलाई बौद्ध दिनाग तथा धर्मकीर्ति द्वारा विकसित मान्यताको रूपमा लिइएको छ। यी तीनआठै सिद्धान्तवारे सत्यको कसौटीको सन्दर्भमा चर्चागर्दा उल्लेख भइसकेकोले यहाँ त्यसको पुनरावृत्ति गरिएको छैन।

हेरेकलाइट्स अन्तर्विरोधको नियमका प्रतिपादक थिए। अस्तुने चिन्तनको नियमका रूपमा तीन नियम प्रतिपादन गरे, ती हुन -तादात्य नियम, विरोध नियम र निर्मध्य नियम। तादात्य नियमका अनुसार क सदैव क हुन्छ। त्यो ख हुन सक्दैन। अर्थात् सत् सदैव सत् हुन्छ असत् हुन सक्तैन। विरोध नियम अनुसार क ख हो र ख होइन दुवै हुन सक्तैन, अर्थात् एउटै वस्तु एकै समयमा सत् र असत् हुन सक्तैन। निर्मध्य नियम अनुसारका या ख हो या ख होइन दुवै हुन सक्तैन। अर्थात् कैन वस्तु यात सत् या असत् हुन जस्ती छ। हेगेलले अस्तुको आकारपरक तर्कशास्त्रका उक्त तीन नियमलाई खोरेज गरी हेरेकलाइट्सको अन्तर्विरोधको नियमलाई पुनःस्थापित तुल्याएका थिए।

अपोहवादको दुई निषेधको मान्यता कुन नियम अन्तर्गत पर्दछ त ? पेरेटने अपोहवादको दुई निषेधको पद्धतिवारे भनेको छन् : “दुई प्रकारका निषेधहस्तका विचको भिन्नतावारे बौद्ध तर्कशास्त्रीहस्तको भनाइ छ - पर्युदास-प्रतिषेध र प्रस्त्रज्या प्रतिषेध। पहिलो प्रकार द्विसंयोजक (Bivalence) मा आधारित वाक्यीय निषेध र निर्मध्य नियमको सदृश छ।”^{१७} ब्लू ब्लू तत्त्वत्ययमागतत्यल, जघ्न।

निर्मध्य नियम र धर्मकीर्तिवारे उल्लेख गर्दै चर्चात्स्की बन्दछन् -“निर्मध्य नियम बेग्ने सिद्धान्त होइन, अपितु यो स्वयम् अन्तर्विरोधको नियम हो, ठीक त्यसैले दोहोरो निषेध पनि अन्तर्विरोधको नियमभन्दा अरु केही होइन। धर्मकीर्तिको पर्याप्ताले १) पूर्ण तथा २) आपसी निषेधको नियमका रूपमा सरल ढाङाले के कुरा वताउँछ भने अन्तर्विरोधको नियम भनेको १) निर्मध्य नियम र २) दोहोरो निषेधको नियम हो।”^{१८} BL 1-p. 417-8 यहाँ निर्मध्य नियमलाई अन्तर्विरोधको नियम अन्तर्गत राखिएको छ।

रुसी दर्शनिक स्वेच्छात्स्की द्वन्द्वात्मक तर्कशास्त्र र आकारपरक तर्कशास्त्रका उक्त नियमहस्तवारे आवश्यक अध्ययन गर्दै र ती नियमहस्तवारे हिमाली एवम् पश्चिमी दर्शनमा विस्तृत रूपमा गरिएको तुलनामाथि ध्यान दिई एउटा निष्क्रियमा पुगेको छन्।

के दुई निषेधको उक्तनियम निर्मध्य नियममा पर्दछ त ? पश्चिमी र हिमाली दर्शनमा विकसित हुई आएको दर्शनिक पद्धतिका विचक तुलना गर्दै सम्पन्न र प्रस्तुत रूपमा गरिएको तुलनामाथि ध्यान दिई एउटा

तर्कशास्त्रहरू सबै अन्तर्विरोधका नियम हुन् - १) एउटा पर्मान्डिङ र अर्को हेरेकलाइट्स द्वारा विकसित दुई किसिमका एलियाटिक नियम छन्, २) प्लेटोको नियम जसले परिवर्तनलाई भ्रान्तिमा वदलिएन्छ, ३) बौद्ध नियम जसले स्थिरतालाई भ्रान्तिमा वदलिएन्छ, ४) अस्तुको नियम, जुन भारतीय यथार्थवादीहस्तको नियम पनि हो, विकल्पका रूपमा स्थिरहरू र वदलिए रहेको हुन्छ, ५) हेगेलीय नियमले गतिशील यथार्थलाई त्यसका अवधारणाहस्तको मुटुमा वदलिए र यथार्थ तथा तर्कको विचका सबै भेदहस्तलाई मिटाउदै जाने काम गर्दछ। (Buddhist Logic, 1 p. 443) पश्चिमी र हिमाली क्षेत्रमा जे जटि द्विद्वावादी मान्यता विकसित भएका छन् ती श्वेचास्त्रीको विचारमा अन्तर्विरोधका नियम भित्र पर्दछन्। यो विश्लेषण सामान्यत : ठीक नै छ।

यस सानो उद्दण्डमा हिमाली क्षेत्र र पश्चिममा विकसित दर्शनिकका फॉट्या विद्यामान द्वन्द्वावाद र अधिभूतवाद विचको संघर्ष अल्पतरै घनीभूत रूपमा अभिव्यक्त भएको देरिख्छ। चाहे यूरोप होस वा भारत अर्थात् हिमाली उपमहाद्वीपीय क्षेत्र दुवै ठाउँमा तर्कशास्त्र वा दर्शनिक पद्धतिका फॉट्या जुन संघर्ष चढै आएको छ त्यसलाई श्वेचास्त्रीले अन्तर्विरोधको नियम अर्थात् भ्रान्तिमा वदलिए एक अखण्ड एकत्र र संकेतको विचको सन्दर्भमा हुन्दै आएको छ। सस्युले सकेतक र संकेतिको अवधारणा प्रस्तुत गरेर शब्द र अर्थका विचको संबन्ध विश्यक अध्ययनलाई एक उचाइ प्रदान गर्दछन्।

भारतीय भाषाचिन्तक कृष्णास्वामी, सुनिता र राम बन्दछन् : “दुवै, नागार्जुनको शून्यवाद र दिनागको अपोहमा त्यस्ता तत्वहरू छन् जसलाई हामी पर्छि गएर डेरिडाको भेद (Difference) र स्थगन (Diference) का सिद्धान्तमा पाउँछौं।”^{२२} India's Language Philosophy P.117, pearson Delhi.chennai2013। यहाँ बौद्ध शून्यवाद र अपोहवालाई डेरिडाको विसंझटनवाद (Deontological) सित दाँज्ने काम गरिएको छ।

नागार्जुनको शून्यवाद र दिनागको अपोहवादसित डेरिडाको विसंझटनवादको जुन तुलना गर्ने काम हुन्दै आएको छ त्यसलाई तत्वमीमांसा र पद्धतिमीमांसामा देखन सकिन्छ।

तत्वमीमांसाको क्षेत्रमा नागार्जुन शून्यवादी हुन्। उनको स्थून्यवादले सत्, असत्, सदसूत् र नसदसत्का चतुर्कोटीवाट तत्वलाई विमुक्त गर्दछ। उता डेरिडा पनि त्यही रूपमा त्यस्ता तत्वमीमांसामा भएको छ त्यसलाई तत्वमीमांसा देखन सकिन्छ।

तत्वमीमांसाको क्षेत्रमा नागार्जुन शून्यवादी हुन्छ। उनको स्थून्यवादले सत्, सुरुप्रति र नसदसत्का चतुर्कोटीवाट तत्वलाई विमुक्त गर्दछ। उता डेरिडा पनि त्यही रूपमा त्यस्ता तत्वमीमांसामा भएको छ त्यसलाई तत्वमीमांसा देखन सकिन्छ।

भारतीय अधिभूतवादको निषेधको विचको संघर्ष र अन्तर्विरोधको नियमको विचास प्रकृत्यालाई बुझन स्वेच्छात्स्कीहस्तको उक्त भनाइसे रापो महत्त्व गर्दछ। परन्तु यसेको अवधारणालाई प्लेटोको नियमले गरिएको तुलनामाथि ध्यान दिई एउटै विचासको अवधारणालाई पाउँछौं।

द्वन्द्वावाद तथा अधिभूतवादको नियमको विचास प्रकृत्यालाई बुझन स्वेच्छात्स्कीहस्तको उक्त भनाइसे रापो महत्त्व गर्दछ। परन्तु यसेको अवधारणालाई प्लेटोको नियमले गरिएको तुलनामाथि ध्यान दिई एउटै विचासको अवधारणालाई पाउँछौं।

नागार्जुनको शून्यवाद र दिनागको अपोहवादसित डेरिडाको विचास अपोहवादाट भनेको छ त्यसलाई तत्वमीमांसा भएको छ।

तत्वमीमांसाको क्षेत्रमा नागार्जुन शून्यवादी हुन्छ। उनको स्थून्यवादले सत्, सुरुप्रति र नसदसत्का चतुर्कोटीवाट तत्वलाई विमुक्त गर्दछ। उता डेरिडा पनि त्यही रूपमा त्यस्ता तत्वमीमांसामा भएको छ त्यसलाई तत्वमीमांसा देखन सकिन्छ।

भारतीय अधिभूतवादको निषेधको विचको संघर्ष र अन्तर्विरोधको नियमको विचास प्रकृत्यालाई बुझन स्वेच्छात्स्कीहस्तको उक्त भनाइसे रापो महत्त्व गर्दछ। परन्तु यसेको अवधारणालाई प्लेटोको नियमले गरिएको तुलनामाथि ध्यान दिई एउटै विचासको अवधारणालाई पाउँछौं।

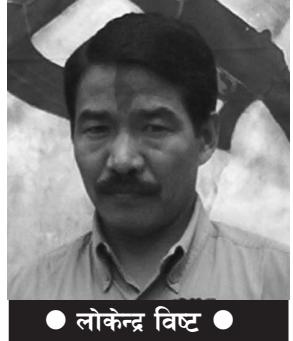
द्वन्द्वावाद तथा अधिभूतवादको नियमको विचास प्रकृत्यालाई बुझन स्वेच्छात्स्कीहस्तको उक्त भनाइसे रापो महत्त्व गर्दछ। परन्तु यसेको अवधारणालाई प्लेटोको नियमले गरिएको तुलनामाथि ध्यान दिई एउटै विचासको अवधारणालाई पाउँछौं।

नागार्जुनको शून्यवाद र दिनागको अपोहवादसित डेरिडाको विचास अपोहवादाट भनेको छ त्यसलाई तत्वमीमांसा भएको छ।

तत्वमीमांसाको क्षेत्रमा नागार्जुन शून्यवादी हुन्छ। उनको स्थून्यवादले सत्, सुरुप्रति र नसदसत्का चतुर्कोटीवाट तत्वलाई विमुक्त गर्दछ। उता डेरिडा पनि त्यही रूपमा त्यस्ता तत्वमीमांसामा भएको छ त्यसलाई तत्वमीमांसा देखन सकिन्छ।

भारतीय अधिभूतवादको निषेधको विचको संघर्ष र अन्तर्विरोधको नियमको विचास प्रकृत्यालाई बुझन स्वेच्छात्स्कीहस्तको उक्त भनाइसे रापो महत्त्व गर्दछ। परन्तु यसेको अवधारणालाई प्लेटोको नियमले गरिएको तुलनामाथि ध्यान दिई एउटै विचासको अवधारणालाई पाउँछौं।</p

शहीदका सपनाहरु रातै भएर फुलेछन्

● लोकेन्द्र विष्ट ●

औपचारिक कार्यक्रममा हास्त्रो पुनः स्वागत अभिनन्दन गरियो । केन्द्रीय कमाण्ड इञ्चार्ज कमरेडले अविर माला पहिराएर, ढाका टोपी र शल ओढाएर अभिनन्दित गर्नुभयो । जनता, जनमुत्तित सेना र पार्टी कार्यकर्ताको घना उपस्थितिले कलात्मक रूपमा सजाइएको ग्राउण्ड र सिंधीहरू खचाखच मरिएका थिए । देश र जनताका असली रक्षक जनमुत्तित सेनाहरू आम्नो कर्तव्यमा दत्तचित थिए

महान् जनसमरको तुफानी केन्द्र रोल्पाको धोर्नेटी (ओत गाजस)मा केन्द्रीय आधारिलाका क्षेत्रीय ब्यूरोको निर्णयानुसार जननमूला अस्पतालको निर्माण गर्ने काम मिर्ति २०६२ असोज १३ देखि शुरू भएर २०६३ श्रावण २५ सम्पादा सम्पन्न भयो । यसको उद्घाटन कार्यक्रममा उपस्थितिको लागि वार्ता टोलीका संयोजक तथा पार्टी केन्द्रीय समिति सदस्य क.कृष्णबहादुर महरासंगै भारतको पटना जेलबाट हालैमात्र छुटेका हामी क.सोनाम र म पनि रोल्पा आउने कुरो तय भएछ । सोही अनुसार श्रावण २८ गते बिहान ९:३० बजे काठमाडौंबाट यात्रा शुरू भयो । हाम्रो गाडी तुफानको गतिमा कुद्यो । महरा कमरेड हामी भन्दा अधि नै हिँडेकोले पहिले नै तुल्सीपुर आइसक्नु भएछ । हाम्रो गाडी घोराहीमा ७:३० बजेतिर आइपुयो । त्यहाँबाट गाडी बदलेर तुरूतै तुल्सीपुरीतर हानियाँ । तुल्सीपुरमा र विद्यार्थीहरू पहिलतबद्ध भइ हाम्रो प्रतिक्षा गरिरहेको पाइयो । प्रिन्सिपल त्रिलोचन सापकोटाको नेतृत्वमा त्यो कार्यक्रम राखिएको रहेछ । उहाँहरूको बुझाइ ठिकै देखियो । अविर माला ग्रहण गरेर अभिनन्दित भयौ हामी । महरा सरले संझिष्ठत मन्तव्य दिनुभयो । अनि हामी पुनः अधि बढ्यो । करिब पैने घण्टाको खोलो हिँडेपछि उकालो लाय्यो । उकालोमा धोडाहरूको पनि हालत खराब भयो । हाम्रा करिपय साथीहरूको पनि त्यस्तै भयो । भोकले पनि खुब आक्रमण गन्यो । माथि चालेका कटम पनि तलै खस्ने भए । मुस्किलले फिनुवाको बजारमा आइयो । मलगायत केही साथीहरू त अधि नै आएकोले पानीले रुफाउन पाएन तर केहीलाई त निश्चुकै पारेर रुफायो । मान्छे धेरै भए पनि सबैलाई सेट गरेर राख्नु भयो साथीहरूले । त्यहाँ नास्तापानी र खाना खाएर सुतियो ।

आउदा ८:३० बाजिसकका थियो । महरा कमरेडलगायतका कमरेडहरूसँग त्यहीं भेट भयो र एउटा गेष्ट्हाउसमा बसियो । गाडीले उछालेर हैरान पारेकोले खाना खाएर खुन्नक सुतियो ।

२९ गते बिहान ५:०० बजे नै हिङ्गने भन्ने महरा कमरेडको निर्देशन अनुसार ४:३० मा उठियो । तर साथीहरूको थोरै ढिलादालाले पैने ६ मा हाम्रो गाडी तुल्सीपुरबाट हिँदियो । हाम्रा पुऱ्ये गाडीहरू कच्ची बाटोमा खतराका बिचबाट अधि बढे । कपुरकोटमा आएर नास्तापानी गरियो । अनि पुनः घुस्ती र मोड हुँदै उकालो लाग्यो । निगालपानीमा ८:३० मा आइपुगियो । त्यहाँ हाम्रा ३ वटै गाडीले विश्राम गरे । किनारि अगाडि बद्नको र्धी र्धे र्धे र्धे र्धे र्धे र्धे ।

३० गते बिहान पुनः ६ बजे हिङ्गने कुरो भयो । चिया पानी गर्दागर्दै ६:३० भइसक्यो । अधिल्लो दिनको थकाइते साथीहरू हिङ्गन नसक्ने भएका थिए । भिन्नुवाको जाडोले थोरै सताउने पनि गच्छो । तैपनि रात त भायो नै । जनमुक्ति सेनाका कमरेडहरूले खुब कष्ट गरेर सबै काम मिलाउनु भयो । हाम्रो सञ्चाय बढेर ३०/३५ जनाको भइसकेको थियो । त्यसैमा जनता र स्थानीय पार्टी कार्यकर्ताको लामामा हामी अधि बढ्यो । भिन्नुवाबाट ओरालो र तेसीं बाटो भएर पैने दश बजे हामी घोर्नेटी आइपुग्यो ।

त्यहाँ हाम्रो टिमलाई क.प्रभाकरण र क.छिरिडलगायतका कमरेडहरूको अगुवाइमा अविर लगाएर स्वागत र्धी र्धे र्धे र्धे र्धे र्धे ।

लाग बाटा राम्रा बनका थएन ।
 त्रिगेड कमाण्डर क.अविनाशले
 अगांडि नै आए खानाको व्यवस्थापन
 गरेकाले सिमपानीमा आएर केही क्षण
 आराम गरेर खाना खाइयो । जब
 निगालपानीमा गाडी छोडियो अनि २
 वटा घोडाको व्यवस्था गरिएको रहेछ ।
 महरा सर, सन्तोष जी र सोनामजीले
 पालैपालो गरेर घोडा चढौ अधि
 बद्धु भयो । घोडाहरू कमजोर
 र तालिम प्राप्त रहेनछ । हामी
 नेर्पा (जुँगार) आउंदा त्यहाँको उच्च
 माविमा हाम्रो स्वागत अभिनन्दनको
 लागि माला र अविर लिएर शिक्षक

गारया । स्वागत ग्रहण गद हामा
 एउटा आथित्य हलमा प्रवेश गच्छौ ।
 त्यहाँ कैयौं परिचित र अपरिचित
 चेहराहरूसँग साक्षात्कार भइयो ।
 पत्रकारहरू क्यामरामा हामीलाई कैद
 गर्न तछाड-मछाड गर्दै थिए । केही
 भलाकुसारी पनि भए । सामान्य चिया
 नास्तापछि हामीलाई नयाँ भवनहरूतिर
 लिइयो । त्यहाँ क.दिवाकर (पश्चिमी
 केन्द्रीय कमाण्ड इन्चार्ज), क.विप्लव
 (केन्द्रीय आधारइलाका क्षेत्रीय व्यूपो
 इन्चार्ज), डेपुटी कमाण्डर क.पासाड,
 पाँचौं डिर्झीजन कमिसार क.सुदर्शन,
 कमाण्डर क.शरदलगायतका

कमरेडहरूले अविरत्ले स्वागत गर्नुभयो । हामीले केरि हाम्रा दरिला हातहरू मिलायौं । रेड स्यालुट गर्याँ । प्रेमले भरिपूर्ण गलाहरू मिलायौं । एउटा छुट्टै आनन्दामुभूतिका साथ हामी एउटा भव्य भवनको हलभित्र पस्यौं । जहाँ केही कुराकानीहरू भए । थोरै आराम भयो । केही क्षणपछि खाना खाएर दिउँसो १:०० बजेदेखि शुरु हुने कार्यक्रमको लागि हामी मञ्चतिर पछितवद् रूपमा अधि बढ्दौं । जनसंकेत सेनाको रेड स्यालुट लिदै हामी मञ्चमा आसन ग्रहण गर्न पुछ्छौं ।

एउटा औपचारिक कार्यक्रममा
हाम्रो पुनः स्वागत अभिनन्दन गरियो ।
केन्द्रीय कमाण्ड इच्छार्ज कमरेडले अविर
माला परिहाएर, ढाका टोपी र शल
ओढाएर अभिनन्दित गर्नुभयो । जनता,
जनसाक्ष मेना १ पार्टी कार्यकर्ताको घना

जनमुक्ति सना र पाठा काव्यक्रियाका बिना उपस्थितिले कलात्मक रूपमा सजाइएको ग्राउण्ड र सिंहीहरू खचाखच भरिएका थिए । देश र जनताका असली रक्षक जनमुक्ति सेनाहरू आफ्नो कर्तव्यमा दर्तचित थिए । राता भण्डाहरू आकर्षक र मनमोहक रूपमा निरन्तर फर्फाराइहेका थिए । घोर्नेटी हिजो ढुङ्गैबुजा र बुट्यानै बुट्यानले भरिएको सिरेटो चल्ने र स्याल कराउने ढाँडो थियो । तर आज उही घोर्नेटी नयाँ विचार, नयाँ योजना र इच्छासत्तिकृपूर्ण श्रमवीरहरूको कडा परिश्रम स्वरूप सर्वोत्तम तथा सर्वोकृष्ट स्वर्गा (नमूना) बनेर उभिएछ । महान् जनयुद्धका वीर शहीदका सपनाहरू रातामै भएर फुलेछन् । धाइते योद्धाहरूका शर्वाप र आकृत्याद एपाठा मन्त्रवर्षे

मनवाना र जानाङ्गुहारू तुपर झूँगाका
रूपमा मुस्कान ढैंचे फकिएछन् । महान्
जनताका रागत परिसनाहरू सौभाग्यित रूपमा
भुलेछन् । २१औं शताब्दीको क्रान्तिपथ
वास्तवमै विश्वलाई नै नयाँ ढंगले नेतृत्व
गई धोर्नेटीबाट यात्रा आरम्भ गरेछ ।
त्यसैले यो मालेमावादको अर्को नवीन
नमूना हो । जुन सृजना हो । नेपालको
लाल नहर हो । जुन नहरबाट सयाँ
हजारौं जीवनका गहाहरू, पाटाहरू र
फाँटहरू सिंचित हुनेछन् । 'पचपन्न हजार
टाउका र एक लाख दश हजार हातहरू'
ले निर्माण गरेको यो जनताको सुन्दर
कलाकृति वास्तवमै नमूना छ । जनश्रम
र आर्थिक लगानीलाई जोडा एक
करोडको पूँजीमा यो भव्य जनअस्पताल
निर्माण भएको कुरा निर्माणमा संलग्न
क.प्रभाकरणले बताउनु भयो । क्रन्तिको

ध्वंसात्मक अवधिमा पनि यति सुन्दर,
सशक्त निर्माण हुन्छ भनेर साथद कसैले
कल्पना पनि गर्न नसक्लान् । धोर्नेटीमा
रोल्पाली जनताले महान् पार्टीको सक्षम
नेतृत्वमा त्यो अकल्पनीय कार्य गरेसे
देखाएका छ् । नयाँ संसार निर्माण
गर्न पुरानोको ध्वंस गर्नै पर्छ । 'नभत्की
निर्माण हुँदैन, नरोकिङ ब्रवाह बढैन' ।
यो वैज्ञानिक सत्यता यहाँ पुनर्पुष्टि
भएको छ । जननमूना अस्पतालबाट
सिक्कुपर्ने अथाह शिक्षा छ । अनिन
हामीले नेपाललाई धोर्नेटीकरण गर्नुपर्छ
अर्थात धोर्नेटीबाट नेपालमा वृहद्धिकरण
गर्नुपर्छ । मगरात्त स्वायत गणराज्यले
स्वास्थ्यको क्षेत्रमा एउटा उज्ज्वल नमूना
पेश गरेको छ । यो नमूना केही वर्षको
लागि अप्रतिस्पर्धी हुनसक्छ । जननमूना
अस्पताल एउटा अग्रणी गूरू हो । यो
प्रसिद्ध तिज्जम्बको मन्त्र फल द्वे ।

पासना र विवरका सुन्दर फूल हो ।
यसपटकको घोरेटी दृश्यले
एउटा ऊजाशील र नविन अनुभूति
गरायो । उद्घाटन कार्यक्रममा प्रदर्शित
संगीत र कला पनि नमूना नै
लाय्यो । केन्द्रीय आधार इलाकाभित्र
गीत, संगीत, कला, नविन सिर्जना,
हिम्मत र पौरख, त्याग, बलिदान र
सौर्य बनेर जनताको दिल दिमागमा
हुर्किरहेको पाइयो । एउटा बेलैपुनमा,
आफै मौलिकतामा अनि आफ्नो
छुट्टै विशेषतामा सम्पूर्ण समस्याको
समाधान बनेर सिस्ते र जलजलाबाट
भुलिकहेको पाइयो । जनयुद्धको
प्रज्ञविलित आलोकमा केन्द्रीय
आधारइलाका विश्व सर्वहारावग्रकै
आधारइलाका बनिरहेको पाइयो ।

आवारूद्धाका बानरहका पाइथा ।
 (प्रस्तुत सम्मरण तात्कालीन
 सन्दर्भमा जनयुद्धले विकास
 गरेका विजयी स्मारकहरूका
 स्मरण गर्ने क्रममा माओवाद
 नेता लोकेन्द्र विट्टले नवचेतन
 मासिकका लागि लेख्युभएको थियो ।
 आज जनयुद्धका मूल्या नायकका
 एउटा हिस्साले जनयुद्धका सब
 उपलब्धीहरूलाई प्रतिक्रियावाद सामू
 सम्पर्ण गरे प्रतिगामी बाटो पकड्नु
 पुगेको अवस्थामा प्रस्तुत सामग्रीमार्फ
 आजका पाठकहरूमा जनयुद्धका
 उपलब्धी स्मरण गराउने उद्देश्यले
 यहाँ तुनः प्रकाशित गरिएको छ । उत्त
 अस्पताल, लेखक र जनसुक्ष्म सेनाका
 परेडको फोटो स्वयम् सम्पादकका
 अलबमबाट लिइएको हो ।- सं.

□ यो साताको कविता

प्रिय कमरेड

सीता वि.क.

तिम्रो सपनाको यात्रा
 पच्छूयाउदैछु प्रिय
 तिम्रो आस्थाको बाटो
 खाज्दै छु प्रिय
 तिम्रो बिचारका मार्ग
 बुझदैछु प्रिय
 ऋतहरूले धेरै पालुवा फेरि सक्यो
 सम्युल पटक पटक घाट गरिसक्यो
 मटुभरा चाटै चाटको
 निलडामले भरिसक्या
 र पनि मेरो मन फरिएको हैन
 त्यही सुनीलो दिनको पखडिमा
 नजरहरु डुलाङ्गु रहको छु
 चाटहरु पचाउंडे पनि
 भन्न मनलाग्छ खबरदार
 बादसाहहरु !
 सहिदको शुगत सुकेको हैन
 खुद्दा उठाउद गदै
 शारमा लाठिहरुको बर्षा हुन्छ
 असिनालो थिचेको रुख जसरी
 धिचाधिचो पार्न खोजिन्छ
 र पनि तिम्रो सपनाको
 अगाध मायाल होला
 मेरो शीर भुक्न जान्दैन
 मेरो पाइला रुक्नै मान्दैन ।

हो प्रिय बाचा कसम
 खाएका थियै हासीले
 अनन्तसम्म लड़न
 निरन्तर अधि बद्धने
 जबसम्म सपनाको गन्तव्य भेटिदैन
 तबसुम नथाकर हिडने
 त्यसैले त होला आज पनि
 तिम्रै सपनाको हितसी छु
 तिम्रा आस्थाको प्रभी छु
 तिम्रै लक्ष्यको भोका छु
 जनयुद्धका कथा भन्छु
 जनमुक्तिका गीत गाउछु
 बेला बेला सहिदको
 बहिताहरमा धाउछु
 कसैलाई मेरो आनिबानिले
 असैद्य पीडा दिन्छु
 कसैको मनहरमा मलम बनेर छुन्छ
 जे होस आशाहरू मरको छैन
 तिम्रो सपनाको गीतका
 शब्द शब्दहरू गुणगुनाइ रहन्छु
 यी भाकौहरल केन दिन
 लय भनेछन् सज्जाँत छन् छन्
 सगरमाथाको शिखर छुने छन्
 लाल यात्रीहरू विजय हुने छन् ।

हो प्रिय
 अँध्यारो हटाउंदै
 सारा छितिज खुल्ने छन्
 गता किरण सँग तिप्रा
 हाम्रो सपनाहरु फुल्ने छन्
 भौतिक रुपमा त हामी अब
 कैले भद्रने छैनौ प्रिय कमरेड
 हो मलाई थाह छ
 मरो जिन्दगीको भोगाइहरु
 तिमिलाइ सुनाउन पर्नि
 सक्ने छैन प्रिय कमरेड
 तिम्रो सपनाहरु फुल्न थाले भने
 मरो मनहाउ भुल्नेछै
 विजयका झन्डा सगरामाथामा
 फहराया भने बल्त मरो
 गवले छाती फल्नछ !

(सहिद कमरेड जलनको सम्झनामा २५ चैत्र २०७७)

શાસ્ત્ર

इन्द्रा अधिकारी

सन्दर्भमा जनयुद्धल विकास
 गरेका विजयी स्मारकहरूका
 स्मरण गर्ने क्रममा माओवाद
 नेता लोकेन्द्र विष्टले नवचेतन
 मासिकका लागि लेख्नुभएको थियो ।
 आज जनयुद्धका पूर्ण नायकका
 एउटा हिस्साले जनयुद्धका सब
 उपलब्धीहरूलाई प्रतिक्रियावाद सापू
 सम्पर्ण गरेर प्रतिगामी बाटो पकड्नु
 पुगेको अवस्थामा प्रस्तुत सामग्रीमार्फ
 आजका पाठकहरूमा जनयुद्धका
 उपलब्धी स्मरण गराउने उद्देश्यल
 यहाँ पुनः प्रकाशित गरिएको छ । उत्त
 अस्पताल, लेखक र जनसुक्ति सेनाका
 परेडको फोटो स्वयम् सम्पादकका
 अलबमबाट लिइएको हो ।- सं-

कहिल्यै नभुक्ने
 कहिल्यै नविक्ने
 कहिल्यै नसुक्ने
 सतिसाल हाँ
 र
 मकाएको
 संसादिय व्यवस्थालाई
 धक्का दिने
 एक मुड़ी
 उक्कट नमुना हाँ
 तर्सर्थ
 थबाड
 तिमिलाई
 हृदय देखि
 संग्रामी सलाम ।

